

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . . 1 kor. Egy óra. . . 50 fill.
 Negyedévre . . 3 . . . Negyedévre 4 . . 50 .

Felolós szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. száma.

Károlyi István gróf példája.

Szatmárvármegye is azok közé a vármegyék közé tartozott hajdan, a mely megyék becsületes kurucz vármegyékként szerepeltek. Ma már oda is beférközött a megalkuvás bomlasztó szelleme, az Ausztriából származó métey. A közelebbi megyegyűlésen már bizalmat is szavaztak az alkotmánytíró, az árulás útjára vetemedett Tiszának. Ezen szégyenletes szavazásból okuljanak Hajdúvármegye köztörvényhatósági bizottságának a tagjai is. Okuljanak a tekintetben, hogy ne legyenek közönyösek, mint a szatmárvármegyei kuruczok egyrésze volt, a kik otthon maradtak a hirhedt és szégyenletes nagykarolyi gyűlésről.

E szüz ellenzéki vármegye köztörvényhatósági bizottságainak tagjai ne ezektől a rut és vétkes közönyösöktől, avagy a megalkuvóktól vegyenek példát, hanem a nemes Károlyi István gróftól, a ki nagybetegesen vitette fel magát a nagykarolyi gyűlésre a czinkos Tiszák ellen szavazni. Így gyűljenek be a hajdusági ellenzéki bizottsági tagok is teljes számban és kitartással a december 15-diki megye gyűlésre és így tartsa mindenik becsületbeli kötelességének szavazni a Kovács

Gyuláék bizalmatlansági indítványa mellett, a czinkos Tiszák ellen, mint a beteg Károlyi István gróf tette, ekkor a Hajduság becsülete érintetlenül marad.

A megpróbáltatások és megkísértések szomorú időszakában a becsületes összetartásban rejlik a mi nagy és győzhetetlen erőnk; azért a beteg Károlyi István grófról vegyünk példát, a ki a hirhedt nagykarolyi gyűlésen czinkos Tiszák ellen szavazván, fölindult hangon ezeket is mondotta:

Tisztelt közgyűlés! Beteg vagyok, ágyamból jöttem ide; de félholtan is elhozattam volna magamat, nehogy egyetlen polgártársam is föltehesse rólam, hogy hajlandó lehetnék a miniszterelnök alkotmánytírást bizalmi szavazatommal támogatni. Senki nálammal nem indhatja, nem szeretheti jobban hazáját és a magyar nemzetet; senki nem bizott jobban az alkotmányra letett királyi esküben és bizom még ma is! *Epp ezért mit sem félek a világba kürtölt vaskéztől. Egyszerűen undorral fordulok el elkövetett bűnénél láttára!*

Tisztelt közgyűlés! Emlékezzenek vissza uraim arra, hogy Szatmárvármegye a múltban a legmagyarabb megye hírében állott; védője, támasza, főntartója volt mindig az alkotmánynak akár a Wesselényi—Kölcsey idejében, akár a 48-as időkben, sőt még a Bach-korszak alatt is. Mindegyik polgára e megyének büszke volt arra, hogy miut Isten

napja, úgy melegítette kivétel nélkül e megye mindegyik fiának szívét, lelkét a honszeretetnek szent és kiolthatatlannak vélt lángja. *Hát most beszennyeznek a hófehér multat?*

Boldogult édes atyám, édes anyám (kiknél jobban, önfeláldozóbban polgár, honleány, hazáját nem szerette), őseim, mind egytől egyig, a hazának és a hazáért éltek; vagyonuk, életük kockáztatásával védői voltak hazánk alkotmányának, hogy lehessenek tehát ma én, kinek ereiben az ő vérük foly, részese egy alkotmánytíró dicsősítésnek? Nem, uraim! Ezt nem tehetem. Arczomat a szégyen pirja borítaná az napon, melyen a kaplonyi sirboltba visznek ily cselekedet elkövetése folytán — és megérdemelném, hogy a rideg sirbolt falai őseim átkát visszahangozzák felém! Megérdemelném, hogy összeomoljanak fölöttem a nagykarolyi vár tornyai, a melyeket a kegyelet érzetétől indítatva nemrég építtettem ujja. Nem, uraim! Ittenre én nem vagyok kapható! A Károlyi-családfának még o y ága nem nőtt, mely csak érinteni is merésze volna hazánk alkotmányát s reményem, nem is leszen soha! *Féltékenyen őrzöm egy hosszú életen át becsületemet, féltékenyen honszeretemet, a kettőn folt nem eshetik!*

Politikai híreink.

— Budapest, december 8. —

Várják Tiszát.

Marosvásárhely hivatalosai izgatottan, idegesen várják az eljövendő nagy vásárnapot, a mikor maga Tisza István minisz-

Festett és festékes világ.

[Séta a tárlaton.]

II.

Bosznay István, a debreczeni tájképfestő mester megérdemli, hogy különösen, kiemelve foglalkozzunk vele.

Az újabb festészeti iránynak, mely mindenben a valót, a természetet, a nyalkaság nélküli egyszerűt keresi az összhangjában kifejező erős színeivel, alakításával akarván hatni, egyik méltán becsült mestere Bosznay. És a tárlatokon a Bosznay eleven, jellegzetes magyar tájképeinek meg is van mindig nemesak a hálás néző, de vásárló közönségök is.

Ezen a tárlaton két nagyobb és több kisebb festménnyel szerepel Bosznay. Azok az erőteljes, biztos, szingazdag és eszmemély ecsettel megfestett képek lekötik, magokhoz kapcsolják a figyelmünket, az érdeklődésünket, a rokonszenvünket. Az igénytelenebb is megérezi, hogy a Bosznay vásznának ripacos festékbarázdái közül a lélek

ragyog ki, a magyar föld, az őstermészet lelke, az alkotó tehetségtől kifejezően vászonra telepítve.

Micsoda borongást, mennyi gondolatot, milyen átható érzelmeket képes kelteni például a 76 ik számú Bosznay kép, *Est az erdőben* . . .

A vörös, kigyuladt novemberi égbolt képezi a megkapó háttért. Meztelen óriásként kevélykedő, zord-mord, lombvesztett fák terpeszkednek legelől; melyeknek száraz ágait csörtetve tördeli a titkos zúgású szél, a homályba borult pagonynak riogató szelleme, — az a kis vízállásocska is, a lombtalan faóriások aljában, miként horgong a novemberi metsző, dermesztő hidegtől . . . Az enyészetet, a mulandóságot, a borongó jövőt, micsoda megkapó erővel fejezi ki ez a vörös háttérű, a lombjait vesztett erdei részlet.

Nem holt vászon ez, a melyen több vagy kevesebb ügyességgel van beállítva, lekapva a modellt; hanem az élet, az ősi, erős erdei szabad természet, mely magához vonz, komorságában is felséges, nagy gondolatokat

ébreszt és szeretetre lobbant örök vigasztalásunk a föld, a természet iránt, mely nemesak virágtakadásának bájával, de ime novemberi borongásában, a különös árnyképeket támasztó és fájdalmas zúgásoktól eltelt hervadásában, kemény, dacos óriásoként feltorpanó gubancos ágaktól koronázott lombtalan törzseivel is büvkörébe von, hódolatra és mély gondolatokra hangol.

Bosznaynak ez az őszi napáldozti képe a debreczeni öreg erdő valamelyik csöndes, felséges részletét dicsőíti meg. Ha városi képtárunk volna, micsoda kedvező alkalom volna ezt megszerezni.

Másik nagyobb festménye Bosznaynak (121 sz.) egy park részlet. Őszi időt, őszi hangulatot, magyarföldet, magyar lombot, magyar levegőt örökít ezen a vásznan is a mester, a kibén nagy a tehetség az őszi hervadás, borongás, az átmeneti színek kifejezésére.

Vörös, rezesedő, fonnyadt kocsányu levelöket már hullatják a vén fák, mint midőn a szárnya tört lepke utolsó libben, — és a kőtűzagu, vastag vizü tóba pedig árnyekat,

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugymint **idült bronchitis, szamárhurut** és különösen

lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kollemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aianty czéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc.)

terelnök jelenik meg kedves sógora Sándor János oldalán, a székek ősi metropolisában. S fő gondban a sok hivatalos koponya: vajjon nem-e lesz valami baj ebből a látogatásból? Vajjon nem-e száll sőtét boru a kegyelmes ur homlokára, ha nem lesz valami tulságosan kedves és nyajjas a fogadtatás. Mert nagy dolog ám, amikor egy vidéki várost a kegyelmes kormányelnök ur megtisztel azzal, hogy saját személyében oda utazik és ott saját személyében beszédet mond. . . . S ezért nagy a sürgés-forgás a helyi akarnokok között. A hivatalokban nem kell delgozni senkinek: mert gondoskodni kell, hogy a nép, az istenadta nép ott legyen majd annál a történelmi pillanánál, amikor gróf Tisza István elmondja, hogy miért gázolt keresztül az alkotmányon; miért fojtotta el az ellenzék szavát és hogy miként akarja szolgálni Bécset. Magyarország évszázados fosztogatóját.

Persze óriási óvintézkedések is történek a fogadtatáson, mert hiába, hátha:

„nem fajult még el a székel vér“ . . . és abból különböző bajok lehetnek. Ilyen óvintézkedés az is, amelyről egyik marosvásárhelyi lapársunk ad hirt a következőkben:

„A Sándor János utca kövei. A rend őrség, tekintettel arra, hogy Tisza István a Sándor János-utcán fog a zártkocsi bandérium élén lovagolni, elrendelte, hogy az utcán található összes köveket, valamint két mériföld területéről is mind eltakarítsák. Most 300 ember szedi a köveket. Hát mi lesz a kotlás tojással?“

Röviden: eltávolítanak a városról minden olyan szerszámot, amivel esetleg a jó nép kifejezést adhatna őszinte és igaz érzelmeinek. Mert tudják jól, hogy a népek nem kell a Tisza István ur szónoklata. Csak egy pár strébernek, akik így akarnak érdemeket szerezni maguknak a kormánynál, a mely — mint a hivatalos lapból napról-napra olvashatjuk — mindenkinek meggyógyítja a gomblyuk-fájdalmait.

Mi óhajtjuk, kívánjuk, hogy ne essék bántódás Tisza Istvánon. De ha történe: hát nem kéltene bennünk semmi különösebb csodálkozást. Mert mi keresni valója van a miniszterelnöknek a nép között, mikor éppen a népjogok elkobzásának helyegettel jutott kormányra?

A politikai helyzet.

Pénteken valamennyi párt értekezletet tart. Politikai körökben nagy

csodás árnyakat temetget az őszi nap, a borongós őszi nap, lelkünknek szomorítója.

De nemcsak a mulandóság, a hervadás vörös színei tapadnak bűvös erővel a Bosznay ecsetjehez; mert az üde zöld tavaszi természetet is elevenen adja vissza *Tisza dobi részlet* (87 sz.) festményén.

Felemlítjük meg a mesternek a skóciai tájképsorozatát is. Az érdekes aczelszürkés színű kis festmények tengeri részleteket mutatnak be; de a csinos képek (78, 79., 80.) nem annyira az erejét, mint a sokoldalúságot tanúlják a mesternek; a ki *Falu-ködben* (151 sz.) festményén azt is megmutatta, hogy miként nem kel festeni. . . . Ezt a lakó, fagyot, szamaszinu, iapos teli képecs két bizvást otthon hagyatta volna a mester. Ezen még fosztány sem igen látszik a Bosznay e. ő. s, igaz, jellegzetes művészeteből; pedig el kell ősmerni, hogy Bosznay olyan nagy erővel rendelkezik, mely ennek a magyarföld szépségei oly kifj zően dicsőítő debreczeni mesternek az alkotásait kiemeli bármelyik elokerőből és gazdag tarianon is.

Ifjabb Móríz Pál.

várakozással néznek az értekezletek elé s sokat várnak tőlük.

Különösen a szabadelvű párt tanácskozása izgatja a fantáziákat. Azt hiszik, hogy Tisza István itt nagy beszédet fog mondani s a jövőről is levonja a sűrű fátyolt, ha nem is egészen, legalább részben.

A kormánypárt egyik miniszterséget viselt tagja azt mondotta tudósítónknak:

— Ezekben az időkben nincsenek kizárva a meglepetések. Holnap este is lehet részünk benne. . . .

A meglepetés, állítólag, az lenne, hogy nem jövő hét keddjére — a mint tervezték — hanem már most szombatra hívnák össze a Házat.

Az alkotmánytiprók kerületei.

Folytatjuk az írást arról, hogy áll az alkotmánytiprók szénája a kerületekben:

Dókus Ernő a sátoraljaujhelyi (Zemplén) kerületben, ahol közvetlenül a választás előtt alakult meg a függetlenségi és 48-as párt, Buza Barna lapszerkesztővel szemben alig 60—70 szótöbbséggel győzött. . . . Akkor pedig először ment tűzbe a 48-as zászló.

Hieronimi Károly kereskedelemügyi miniszter Szatmárt legutóbb csak 48 szavazattal győzött Uray Gézával szemben, akit az utolsó órában léptettek fel. Ha az eleven miniszter ilyen kis szavazattöbbséggel tudott csak bevergődni a parlamentbe, a bukott miniszter ott hiába kopogtat bizalomlelért.

Weisz Berthold, az ősmert mandátumárendás Imecs Ernővel szemben csak egy tudott győzni, hogy az utolsó pillanatban felléptetett ellenzéki jelöltől 3 falu székel nem tudott és 120 góbé a régi székel becsültre szavazott. De hát a régi székel becsület csak volt, arra nem adott semmit Weisz Berthold mandátumárendás.

Neumann Armin az orszáig legkisebb választókerületét, Bereczk városát képviseli. E kerületnek 153 választó polgára van, tehát csak 77 embertől kell kiárendálni a bizalomlevelet.

Serényi Béla gróf kereskedelemügyi államtitkar a dédesi (Borsod) kerületben hallatlan visszaélések árán 5 szóval győzött a 48-as dr. Hebrony Józseffel szemben, akitnek pártja kervényvel támadta meg e „szennytelen“ bizalomlevelet. A vizsgálat már esztendeje tart és ki tudja, meddig tart meg, hiszen a vén asszonyokat és csecsemőket még nem hallgatta ki a kiküldött pártatlan táblabíró, aki oly körültekintéssel jár el, hogy az a magyar igazságszolgáltatás történetében pártatlan.

Vármegyénk és vidéke.

Hajduvármegye független és igaz érzésű megyebizottsági tagjait e helyen is felhívjuk, hogy a december 15-diki vármegyegyülésen pontos időben megjelenjenek s a gróf Tisza István miniszterelnök ellen beadott bizalmatlansági indítvány letárgyalásáig a közgyűlési teremben tartózkodjanak.

Új takarékpénztár B. Ujfaluban. Új penziótezet alakításáva adja újabb tanujelét szép fejlődésének Berettyó-Ujfalu. Az új intézet a Mezőgazdasági Takarékpénztár, a melynek tegnap volt az alakulást megelőző értekezlete a város és a járás számos tekintélyes polgárának jelenlétében. Az új intézetnek előreláthatólag des Echerolles Kruspér Sándor az elnökigazgatója, dr. Reichenberger Fülöp a vezérigazgató, dr.

Kripka Henrik ügyész. A tegnapi értekezleten ott volt Móríz Pál cs. és kir. kamarás földbirtokos, Vajna Gábor, Gál Sándor, több nagyváradí intézet képviselője és számos részvényes. Az új intézet 100,000 korona alaptőkével legközelebb megkezdí működését.

Megfagyott honvéd. Érdekes ember dermedt holttestét találták meg a tóti pusztá mellett. Egy hiányos öltözetű koldus ember feküdt a havas uton, akit valószínűleg a dermesztő hideg pusztított el. A szerencsétlen öreg zsebeiben több írást találunk, amiből megállapítható, hogy az öreg Balogh János 86 éves nyirbátori ember, aki mint közvitéz harczolt a 48-iki szabadságharczban s a szabadságharcz után még tizenkét évig szolgált a császárt. A nagy idők szerencsétlen tanujáról nem tudják, hogyan jutott ily szomorú halálra, de mindenképp szomorú, hogy a nemzet hősei az árok szélén pusztulnak el.

A tenkei szellemidéző. Valóságos bucsujáró hely most Tenkén egy ház, a hol egy Krista Sándor nevű fiatal fiu lakik. A szegény suhancz dermegörcsben szenved s mikor az idegei lázadózní kezdenek, akkor a szegényt valósággal látnoki ihletség szállja meg s határtalan fanatizmussal jósol. Tegenapelőtt két tenkei napszámos Mőez Vasiliij Pősa Antal látogatott el a fiuhoz. A fiut megint utólérte a nagy pillanat s jósolta a két jámbor napszámosnak, hogy nagy vagyonhoz fognak jutni, mert P. Orbán Péter tenkei gazda réjtjén van egy körtefa annak tövében 5—6 zsák pénz van, a melyet nekik kell megjelni. Ki ment a két napszámos nagy bizakodással kincset keresni. A réten lévő nagy körtefa tövében a csontra fagyott földön egy nap és egy éjszaka folytoosan ástak s az eredmény az lett, hogy tövéből kiasták P. Orbán Péter szép nagy körtefáját. Összefagyva kerültek s hogy szomszédjaik gunyos kacagását kikerüljek, azóta ki sem mozdulnak szobaikból. A szellemidéző fiut pedig azzal fenyegetik, hogy agyonütik. Mert az, hogy nem találtak kincset az nem faj nekik, de hogy az egész község rajtuk mulat, azt szőrnységesen sérelmesnek találják.

Mi az ujság?

— Deczember 8. —

Egy szép barna leány története.

Egy szép barna leány mögött esukódott be tegnap a nagyváradí királyi ügyészszék kapuja. Magyar Etelek hívják és kasziros leány. Par nappal ezelőtt belekeveredett valami lopási ügybe s a körülmények annyira ellene vallottak, hogy letartóztatása szükségessé vált. Lehet, hogy bűnös, de legutóbbi szereplésével alaposan felkellette maga ellen a gyanut. A rendőrség kíváncsi volt a szép fiatal nő előéletére s kutatás közben érdekes dolgoknak jött nyomára. A nagyváradí ügyészszég foglya egy Hubay nevű vagyonos állami tisztviselő felesége volt még ezelőtt egy fél esztendővel is. Az asszony három évi házasság után megcsalta az urát s megszökött tőle. Az uriaszonyból kasziró lett s mint kasziró egyik felvidéki városban egy közőshadseregbeli hadnagygyal folytatott szerelmi viszonyt. A szerelmi viszony a hadnagyra szomorú következményekkel járt. Teljesen elzüllött, adósságokat csinált, végül hivatalos pénzheznyult, úgy, hogy rangját elvesztette s katonai fogházba lett, internálva. Az asszonyt ez az eset egy kicsit megdöbentette, de ezután sem teri vissza férjéhez. Rőnai nevet vette fel s ez alatt a név alatt bejárta Magyarorszáig nagyobb városait s mindenün-

nen valami botrány után tűnt el. Így került Nagyváradra, a hol jól induló karrierjét az ismert lopás esete megzavarta. Most az ügyesség foglya s a vizsgálat befejezéséig az is marad. A nő erősen hangoztatja ártatlanságát s azt mondja, hogy egy szerencsétlen tévedés áldozata. Hogy védekezésének van-e valami alapja, azt Nizsalovszky vizsgálóbíró fogja kitérkészni.

A duvad. Egy erdélyi faluban kiadta a járási szolgabíró a rendeletet, hogy a falu népe, ahol éri, pusztítsa a *duvadat*. A község oláhjai másnap küldöttséget menesztettek a szolgabíró nyakára. Azt mondták a deputátusok, hogy a duvad tiltakozik a pusztítás ellen. Nem engedi magát elpusztítani.

— Hát persze, hogy nem hagyja magát! De azért pusztítsátok, ahol éritek!

Csóválták a fejüket az oláhok.

— Kiabál, — mondták. — Panasza akar menni.

— A duvad?

— Igen. A *Weisz Duvad* . . . a korcsmáros . . .

Egy asszony rémlátásai.

(A szellemek áldozata.)

[December 8.]

Barthos Lajos vámhivatali tisztviselő Budapestről vette feleségül Dáni Jolánt.

Nemrég Fiuméba helyezték át Barthost, ahol a felesége idegbaja napról-napra súlyosbodott.

Tegnap fokozott mértékben lépett föl a betegség.

A férje csittgatta, hogy nyugodjék meg, nem lesz többé beteg, mert az orvososság használni fog. De az asszony nem birt szabadulni a beteges izgalmaktól. Fekete ruhába öltözött alakokat vélt látni a szobában, akik érte jöttek. Göresösen kapaszkodott az ágyba, hideg verejték gyöngyözött ki a homlokán és rettegve nyöszörgött:

— Már itt vannak! Eljöttek értem! Elvisznek! Látod? — Ott! Ott! . . .

Nagynehezen bírta csak rá a férje, hogy nyugodjék meg: nincsen senki a szobában.

Négy óra volt, mikor hirtelen kiugrott, az ágyból. Magára kapta a házi köntöst és kislépett a szobából.

— Kimegyek — mondta az urának. — Rosszul érzem magam.

A férje rosszat sejtve utána ment. A konyhába azonban már nem juthatott be, mert azt felesége belülről magára csukta. A következő pillanatban az udvarra eső falon sötét árnyat látott letűnni. Rögtön sejtette, hogy a felesége vethette le magát az ablakból.

Az udvarra érve fájdalmasan nyöszörgve, a földön fetrengve találták a szerencsétlen asszonyt. Kezében egy harmadfél méter hosszú kötelet szoritott. Ebből megtudták, hogy az asszony kötelen ereszkedett le a negyedik emeletről. A konyhaablakhoz crósította a ruhaszárító vékony kötelet s azon igyekezett menekülni, az őt üldöző vélt szellemek elől. A kötélen nem volt hosszabb 7 méternél. Alig kuszott azonban 4 métert, a gyöngye kötélen elszakadt és a szegény asszony lezuhant a magasból.

Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget. Mikor a rendőr odaért az Adria palota mellett levő Zmajics-ház udvarára, Barthosné fölvetette a fejét és kezeit összekulcsolva, fuldokolva esdekelt:

— Mentse meg! Üldöznek! Meg akarnak ölni! Ne engedjen, ne hagyjon!

A lezuhanás következtében fél kezén, a tenyerén megsérült és balesipő csontját eltörte. Nincs kizárva, hogy agyrázkodást szenvedett. Állapota igen súlyos.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 80. Bérlet 60-ik szám (6)
Debreczen, pénteken, 1904. évi decz. 9-án:

Lotti ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta: Rudyard Stone. Fordította: Farago Jenő. A dalok versszövegét írta: Mérei Adolf.

Személyek: Dom Dawentry, piskóta gyáros — Faragó Ödön, Harriet, a felesége — Havasi Szidi, John Diekson, szabó — Krémer Jenő, Kitty, a felesége — Krémerné Lili, Ramejanah, namlakaih rájah — Iványi Antal, Lotti, nemzetközi disouse, chanteuse danseuse, excentrique és színésznő — Rózsa Lili, Barlei, egy »tarka szinpad« igazgatója — Sebestyén Géza stb.

Holnap, szombaton, december hó 10-én, bérlet 61-ik szám „A” — másodsor:

Heidelbergi diákélet.

Színmű 5 felvonásban.

Műsor: Vasárnap délután, bérletszűnetben. Félhelyárakkal — Náni. Népszínmű. — Vasárnap este bérletszűnetben (először) — Áldozati bárány. Bohózat.

Előkészületben: Emigráns, János vitéz, Gábor diák, Boldogság.

A kis alamuszi. Bokor József eleven meséjű, lüktető zenéjű operettje zajlott le az este kiváló előadásban, állandó jókedv mellett. Rózsa Lili (Renard) a rászabott kis alamuszi hancúrozó szerepébe beletalálta magát s fáradatlan jókedvvel vitte diadalra ügyét. Kár, hogy hangja mögötte marad játéknak. Ebben Sngár Aranka győzte vele a versenyt. Elemében volt Iványi (Tom), Krémer (Mac Donald) és Faragó (Rattenetes), a ki minden szerepéből tud valamit csinálni.

Kemechey Jenő színműve. A mai írógárda egyik izzó lelkű, legigazabb tehetségű és legmagyarosabb lelkű írója **Kemechey Jenő** „Az emigráns” című művével megérdemelt zajos sikert aratott a nemzeti színház szinpadán. A darab előadási jogát most megszerezte Makó igazgató és az érdekesítő jeles színmű a jövő hét vasárnapján kerül bemutatásra a debreczeni szinpadon. A darab czimszerepét **Sebestyén Géza** játssza, s vele együtt részt vesz a bemutatón az egész drámai személyzet.

Egyházak és iskolák.

A debreczeni kerületi tanári kör a kollegium kis tanácstermében f. hó 10-én, szombaton d. u. 4 órakor gyűlést tart. A gyűlésen dr. Bessenyei Lajos h. böszörményi tanár „A görög nyelv mai tanításáról” olvas fel.

Gazdasági ismétlő iskola. A városi tanács még a múlt évben elhatározta, hogy Debreczenben gazdasági ismétlő iskolát létesít. Az iskola felállításának munkálatai már folyamatban vannak és az iskola a tavasszal meg is nyílik. Az iskola tanára,

Juhász József bemutatta az iskola munkálatainak tervezetét. A tanács a tervezetet helyeslőleg tudomásul vette és hasonlózól kiadta a községi iskolaszékeknek, egyben intézkedett, hogy az iskola céljaira szükséges pénzt a számvevői hivatal utalványozza ki Juhász Józsefnek.

UJDONSÁGOK.

Jog és pénzügyi bizottsági ülés.

Ma pénteken délután 3 órakor a városháza tanácstermében tart ülést a jog és pénzügyi bizottság, amelynek tárgyai a következők:

1. Gyámpénztári pénzkezelési és kölcsönzési szabályzat javaslat.
2. Főszámvevőnek jelentése, a Dégenfeldtréri óvoda áthelyezésével kapcsolatos telekszerzés tárgyában.
3. Ugyan annak jelentése a Kossuth-utcai toronyóra számlapjainak újból festési költsége tárgyában.
4. A zárt sertésvásár bere dezési költségeinek 25000 koronának honnan leendő fedezése.
5. Az Eötvös-alap segély iránti kérvénye.
6. A tiszán-inneni ev. ref. egyház kerület és a sárospataki főiskolának segélyadomány iránti kérvénye.
7. Fenyves György és társainak a régi téglavető telep megvételére tett ajánlata.
8. A magyar védő egyesületnek megkeresése az egyesületbe belépés és „Vidéki fiók” alakítása iránt.
9. Csöke Pálnéknak segély iránti kérvénye.
10. A guti magfák kihasználási határidejének meghosszabbítása iránti kérelemre vonatkozó erdőmesteri jelentés.
11. Győr városnak megkeresése az általános jövedelmi pótdáról szóló 1883. XLVI. t. cz. 13 §-ának a városok által felvett, — de bekebelezve nem levő kölcsönök kamataira leendő kiterjesztése iránti feliratainak támogatása iránt.
12. Szepesvármegye közönségének a kormányhoz az alkoholizmus megakadályozására irányuló mozgalom támogatása végett intézett felirata.
13. Győr városnak a házbéradó általánosítása s a községi adónak minden községi lakos és birókra egyaránt kiterjesztése végett a pénzügyminiszterhez intézett felirata.
14. Miskolc városnak a katonai átvonulási beszállásolási és előfogatozási díjak rendezése tárgyában Belügyminiszter urhoz intézett felirata.
15. Szabolc vármegyének felirata a katonaságnak tüzoltói teendőkre felhasználhatása iránt.
16. Jasnagykun Szónok vármegyének felirata a körörvo-ok nyugdíjnézmenyének rendezése és szervezése iránt.
17. Toluavármegyének felirata a szerb kereskedelmi szerződés felmondása tárgyában.
18. Egyéb netán sürgős folyó ügyek.

Popper Alajos jubileuma.

— A 80 éves orvos. —

Megemlékeztünk lapunk tegnapi számában az ősz Popper doktor fél-százados jubileumáról. A kiváló orvos egész atyafisága összegyűlt az ország minden részéből a család ünnepelt fejének tiszteletére. De elárasztották szerencsekivánatukkal, virágokkal az ismerősök is, mondhatni: az egész város. A budapesti egyetem leküldte szerdán az Orvos-szövetséghez a disz-

oklevelet, az egyetemi tanács nevében pedig Demkó György rektor a következő levelet intézte Popper Alajoshoz:

„Igen tisztelt Doktor Ur!

Orvos tudorrá avatásának félszázados évfordulója alkalmából az Egyetemi Tanács ő zinte jókívánatait tolmácsolom.

Adja a Mindenható, hogy igen tisztelt Doktor ur a magyar közegészségügy hasznára még számos éven át friss erőben és egészségben munkálkodhasson.

Hazafias üdvözléttel

Budapesten, 1904. december 5.

Demkó s. k.
rektor.“

Üdvözlő levél távirat, érkezett még számos egyesülettől és temérdek magán embertől. Érdekes egy öreg miskolczi ember megemlékezése, aki felemlítette levelében, hogy 1847-ben Popperrel együtt kocsizott fel Miskolcra Budapestre.

Huszárhadnagyból matróz.

[Az Ujfalussy Sándor pályafutása.]

Debreczenben is jól ösmert, szeretett ifju ember érdekes pályafutásáról érkezik hír a tengertjáró orosz hadihajóról; a kinek fényes rokonsága van. Ugyanis Hullból, ahol nemrég az orosz hajóraj világraszóló konfliktusa történt, rendkívül érdekes levél érkezett Nagyváradra. Aki írta, néhány év előtt a körösparti város lakója volt s ma mint a balti flotta matróza hajózik a sárga vizek felé. Ujfalussy Sándorra sokan emlékeznek még. Az elegáns fiatal ember híres szabolcsi gentry család ivadéka, a pénzügyigazgatóság szerény tisztviselője volt, miután huszárhadnagyi rangjáról leköszönt. Huszár korában egy párbaja révén, amit két önkéntessel vívott, az egész ország emlegette a nevét, s később Nagyváradon is volt egy véres párbaja, amelyről annak idején sokat beszéltek. A kalandos természetű fiatal embernek a szürke hivatali milióban nem volt maradása. Nagy tervei voltak s nem hagyta nyugton a vágy, hogy Amerikába vitorlázzon. Az oceánokon túl kereste a jövőjét, mint kitűnő hegedős egy fiatal nagyváradai jogászszal, aki kitűnő cimballomművész, kelt a nagy utra négy évvel ezelőtt.

Azóta Amerika földjén sok viszontagsággal küzdve kereste a boldogulást; de ugylátszik nem találta meg. Egy régi barátjához Hullból még október 30-iki kelettel intézett levelében azt írja, hogy besoroztatta magát a czár katonájának s az a vágya, hogy a keletázsiai harctéren szerezzen dicsőséget, vagy hősképpen haljon meg a harcban.

— Inkább a sárga hadseregben mint a muzsikáljanak a fülömben...
— mint az otthonvaló hitelezők...

Röszdesztvenszky balti flottájával mint egyszerű matróz, vagy mint ő írja Kriegsz Marine vonul a nagy háboru szintere felé, s boldoggá teszi az a tudat, hogy érdemeket szerezhet a harctéren. Levelében említést tesz a flotta világhíres hulli merényletéről is, amelyről azt mondja csupán, hogy nem úgy történt, ahogyan megírták. Ujfalussy Sándor most már közel jár a czélja felé s kíváncsian várjuk, milyen sors éri a bátor magyar embert ott a messze, messze háboru tüzeiben?

— **Sesztina Lajos — magyar nemes.** A hivatalos lap csütörtöki száma közli, hogy a király *Sesztina Lajos* debreczeni vasnagykereskedőnek és törvényes utódainak a közügyek és a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet *dijmentesen* adományozta. A királyi kitüntetés városunk egyik érdemes polgárát érte, aki már félszázadot meghaladó idő óta az egyik első kereskedője Debreczennek.

— **Változások a rendőrségnél.** Mint értesülünk, a rendőrkapitányá kinevezett *Jeney Miklós*, aki 14 hónap óta vezeti a büntügyi osztályt, január 1-én a II. kerületi kapitányság vezetését veszi át, míg a büntügyi osztály élére dr. *Boldizsár Kálmán* tb. tanácsos, főkapitányhelyettes kerül.

— **Fegyelmi Szentpály dr. ellen.** Az újvilágba kivándorolt *Szentpály Béni* kerületi orvos New-Yorkból kérvényt intézett a polgármesterhez, a melyben újabb 6 havi szabadságot kér. A tanács, miután a közgyűlés már a multkor kért három havi szabadság-időt sem engedélyezte, most már intézkedni fog, hogy fegyelmi vizsgálat indíttassék *Szentpály* ellen és elmozdítassék állásától.

— **Az üzletek réme.** Valósággal réme volt az üzleteknek *Paulics Béla* csavargó, aki betörésért már két és fél évi börtönt is ült. A kitiltás dacára is visszatért és a *Lindenfeld Jenő* boltja elé kitétt zsákot 39 kiló lencsével, *Lusztig Mór* boltja elől pedig 10 darab seprőt lopott el. A károsok feljelentésére kinyomozták és bekísérték. A seprőket már ekkor poton áron el is adta *Hajnal Péter* szatócsnak, akitől a rendőrség a lopott portékát elkobozta.

— **Hanyag bizottsági tagok.** A szegényügyi bizottság tagjairól van szó, akik a szegényügyi bizottság üléseire csak sátoros ünnepkor járogatnak, pedig fontos ügyek várnának elintézését. Sokszor a teljes részvétlenség miatt ülést sem lehet tartani. A tanács fel fogja hívni a bizottság tagjait kötelező pontosság teljességére és ha ez sem használ, jelentést tesz róla a közgyűlésnek. Ime, a közügyek iránt ily nagy a buzgóság és lelkesedés Debreczenben!

— **Karácsonyi iparkiállítás.** Az iparosok karácsonya igen érdekes és szép lesz. A kiállítandó tárgyak java része már beérkezett és mindegyik tárgy iparosaink szakavatottságát és jóízűségét dicséri. A kiállítás rendezését már megkezdték. Lesz ott sok látvány, meg több vásárolni való.

— **Halalozás.** Gyaszlap tudatja velünk a *Fazekas* család gyászát. *Fazekas Gyöngyike* hunyt el 5 éves korában rövid szenvedés után. Ma délután 2 órakor fogják temetni.

— **Hangverseny az Ábrányi-szobor alapra.** A zeneköltőket kevés helyen értik meg és kevés helyen méltányolják. A művészet iránt nem nagyon érdeklődő Debreczenben jelenleg dicséretreméltó kivételként meglehetősen lelkesedést láttunk Ábrányinak, a magyar zene

egyik legtehetségesebb mesterének ünneplésénél. Debreczené az első Ábrányi művészetének megbecsülésében. Az Ábrányi szobor alapra ez volt az első hangverseny a vidéken. Előkelő, de kevés közönség élvezte végig az egyesült dalegyletek és zenede nagy hangversenyét, melynek gazdag műsora valóban művészi volt és rendkívül kedves hatást keltett. De nem is csoda, Debreczen legkiválóbb zenekedvelői, poétikus lelkű urleányok ragyogtatták azon fényes tehetségüket, hogy méltó ünnepet szenteljenek Lavotta, Erkel és Liszt hírneves tanítványának. Az egyesült dalárdák szép dalai kíséretében *Fábián Margit* virtuóz hegedűjátéka, *Szücs Margit* gyönyörű szavalata és *Bognár Matild* elragadó éneke voltak a hangverseny fénypontjai. A közönségnek elejétől végig pompás műélvezetben volt része. A hangversenyt táncz követte.

— **Gyermekleányból anya.** Még el se hányta a gyermek cipőit *V. Mariska* 14 esztendőös árvaleány és rövid idő múlva anyává lesz ő is. A golya erősen kepelget a nevelő szülei házában. A tapasztalatlan, ártatlan gyermek tudatlanságával *B. K.* nevű fiatal ember élt vissza, ellene a feljelentést az árvaleány nevelő szülei megtették. A gyermekanya állapotát az orvosi bizonyítvány igazolja. A szegényke mosolyogva nézett körül a hivatalokba és ártatlan őszinteséggel mondta el a szomorú valóságot.

— **Szökött suhancz.** A debreczeni rendőrséget táviratban értesítették Nyiregyházáról, hogy *Brezina János* nevű suhancz az apjától 30 korona készpénzt és két gyűrűt lopván megszökött és utját Debreczen felé vette. A rendőrség mihamar kinyomozta a fiut, akit az esti vonattal visszakiaérték Nyiregyházára. A gyűrűk és a pénz java része még nála volt.

— **Eljen a kormány** című hírcsokijében a következőket írja *Szabadság* lap társunk dicső korunk ifjuságáról:

Tegnap este a Bika kávéházban néhány főiskolai ifju mulatott egy asztalnál, köztük volt *Kiss Aron* ref. püspök Pali nevű fia is, Mikor már néhány palacska jó bikavér tartalmával megbarátkoztak az ifjak áttértek a politizálásra és végig éltették a szövetkezett ellenzék minden tagját. *Kiss Pali* ül magába mélyedve és nem koccint.

— Hát te pajtás, mért nem koccintasz, mikor Bakonyi Samut éltetjük?

— Mert én testestül lelkestől kormánypartí vagyok! felel a fiatal *Kiss*.

— Ugyan ne beszélj kedves komám — szól egy papi mellényt viselő bajszatlan fiatalember — te csak azért vagy kormánypartí, mert a püspök fia vagy és *Tisza Pista* nagy református egyház férfi.

— Dehogy azért. Én meggyőződésből vagyok kormánypartí.

— Hát lól van, én jó barátod vagyok, de dühös 48-as maradok.

— Helyes, de akkor menj el az asztaltól; mert itt csak kormánypartinak van helye.

— Addig nem megyek, míg le nem szavazunk.

Már megkezdődött

a karácsonyi vásár a **Gerő áruházában**. Az összes téli férfi- és gyermek ruhák **mélyen le-**
szállított árban eladatnak. ←←←←←←←←

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz. a Dreher sörcsarnok kapuja mellett (az „Emke” kávéházzal szemben.)

Valamennyien svavaznak és a papi mellényes ifju egyedül maradt elvével, leszavazták.

— Éljen a kormány! Éljen Tisza Pista! Borban az igazság!

— **Életmentő őrmester.** A király Szilágyi Zoltán, a debreczeni állami mén-telep őrmesternek, egy nőnek a vízbefuástól saját élete veszélyeztetésével véghezvitt megmentése elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Ha a bakter alszik.** A váradi Friss Újságnak érkezett ez a levél Belényesből:

„Tekintetes Friss Újság csinálónak Váradon.

tekintetes úr már 8 esztendeje szögá-lom a városom de még igen nagy kár nem írt sosem, bakter vagyok és az iccaka egy kicsit le ültem hát mert a másik iccaka lakoda omiba vótam hát elfáradtam, mikor pedig észre vettem valaki le lopta a bundámat, tekintetes ur csókolom kezit tesik meg írni az újságjába hogy a ki el vite agya vissza mert hideg van.

én Miber Juon bakter Belényes.”

— **Alföldy Károly** tánciskolájában a második tanfolyam decz. hó 12-én kezdődik. Beiratásokat elfogad lakásán, Péterfia-u. 2. sz.

— **Ne vegyen naptárt** senki, mert ingyen kapja a „Debreczeni Független Újság“ 320 oldalra terjedő czimtárral ellátott képes naptárát mindenki, ki lapunkra előfizet. A naptárt az ujonnan belépő előfizetők is megkapják. Előfizetési ár: helyben 1 korona, vidékre 1 korona 50 fillér 1 hóra. A Debreczeni Független Újság naptára december 15-én jelenik meg.

× **Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár Mentze Henrik ujdonságok áruházában,** hol ajándék tárgyak és gyermekjátékok igen olcsón és szabott árak mellett beszerezhetők.

— **Zene-estély a Magyar-Király kávéházban.** Napról napra fokozottabb látogatottságnak örvendő, pompásan berendezett Magyar Király kávéházban ma este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyt tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávészámszolgálat gondoskodik.

× **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

Egyesületek.

— **Tea-estély és sétahangverseny.** Mint már hírül adtuk, jövő vasárnap e hó 11-én esteli 5—7 óra között fog rendeztetni a helybeli szent-Erzsébet-egyesület részéről. A rendező bizottság ma e tárgyban tartja utolsó ülését, melyben a végleges és részletes megállapodások történnek. Mint halljuk, ezen első teaestélyen a házi asszonyi tisztseget betölteni sziveskednek: V. Szabó Jánosné elnök, Csanak Józsefné és Wolafka Antalné alelnökök, Baróthy Béláné, Bartók Agostonné, Dumbrava Lászlóné, Forgách Károlyné, Hutiray Béláné, dr. Irinyi Istvánné, Miskolczi

Lajosné, Latinovits Mihályné, Naszády Ivánné, Perczel Dénesné, Potorán Istvánné, Szögyényi Jánosné, dr. Szűts Miklósné, Vidovits Menyhértné urhölgyek választmányi tagok, kik mellett egy egész kis tábor fiatal szép leány fog szorgalmaskodni a pontos kiszolgálás iránt. Már jeleztük, hogy a belépti díj a teával együtt csak 1 korona.

Meghívás. Az „István“ gőzmalom szegényebb sorsu munkások gyermekeinek a jótékonyaság folytán beszerzett téli ruházata a kör Kéttmalom-utca 7. sz. a. helyiségében 1904. december 11-én, azaz vasárnap d. u. 3 órakor a bizottság által osztatnak ki, mely alkalommal mindazok a nemes szívű adakozók, kik a nevezett jótékonyasághoz hozzájárulni szivesek voltak, a fent jelzett időre tisztelettel meghívotnak. A bizottság.

Elszámolás. A Bickur Chólim debreczeni betegsegélyző egyesület által folyó hó 4-én rendezett hálóstélye alkalmából a következő felülfizetések folytak be az egyesület pénztára javára: Molnár József, Boczán Ferencz 10—10 korona, Emerich Arnold, Rosenberg Simon, Reichmann Armin, Rosinger Lajos, Hartstein Péter, Rosenfeld Salamon, dr. Rózsa Mór, Rózsa Lajos, ifj. Schwarcz Vilmos, Erős Jakab, dr. Bakonyi Samu Feldmann Gyula 5—5 kor. Aufrecht Alajos és Vilmos, Mihálovits Jenő, Grósz Nagy Ferencz, Boros Mihály, Turai Farkas, Knöpfler Simon, ifj. Fülöp Ignác, N. N. 4—4 kor. Dr. Wolafka Nándor, Keiner Adolf, Schweitzer József, Hajnal Sámuel, dr. Fejér Ferencz, Hauer Bertalan, Nagy Jakab, Fried Emil, Muraközy László, Lusztig Dezső, ifj. Widder Sámuel, Klein Lajos, Glück Hermann fakeskedő 3—3 korona. Kohn Lipót, Holländer A. Geiger Simon, dr. Gutfreund Sámuel, Rosenberg Adolf, Lusztig Károly, Spira Ferencz, Hochfelder Jakab, Csengeri Ferencz, Lukács Vilmos, Hartstein József, Lichtshein Mózes, dr. Balázs Bertalan, Nasch József, Bernfeld Sámuel, Frank Rezső, Kandel Ferencz, Hirschfeld Armin, Fischer Vilmos, Wiener Adolf, Kaufmann Mayer, Polgár Zsigmond, Darvas Izidor, Áron Miksa, Gerstner Kálmán, Ormódy Lajos, Drucker Mór, Weinstein Jakab, Kenyeres Károly, Winkler Márton, Debreczeni Jenő, Szántó Győző, Tóth Béla, Falk Lajos, Glück Béla, Tafler Ignác, Schwarcz Henrik, Schwartz Fülöp, Vizvári Ignác, Ranunkel H. és fia, Nussbaum Mayer, Liederman Hermann, Fisch Testvérek, dr. Engel Ignác, Révész Zsigmond, dr. Kardos Samu, Goldberger Dávid, Péterfy Benő, Glück Hermann, Preisler Mór, Neumann Lipót, Gleich N. 2—2 kor, N. N. Róth A. Kálnai L. Grünberger Ignác, Weisz N., Boros Izidor, Aszódy Márton, Adler Simon, Spitz Eerecz, Rosenfeld Móritz, Kellner D., Fogel Izidor, Silberer Ede, Rosenfeld Mór, Rózsa Ignác, Balog Dávid, Ullmann Salamon, Ungár Albert, Fischer Adolf, Brünn Zsigmond, Békés Emil, S. N., dr. B. P., Gerendai Márton, Pogány Armin, Weissenberg A., Klein Mihály, Rosner Márton, Kaufmann Leopold, Fohn Ede, Havas Dávid, Vági László, Fohn Dezső H. Böszörmény, Klein Sámuel 1—1 kor. Kupferstein Herman 40 fillér. Fogadják a nemes szívű adakozók az egyesület nevében legforóbb köszönetünk nyilvánítását. A választmány.

A debreczeni jótékony nőegylet f. hó. hó 10 ikén, délután 3 órakor a nőipariskola nagytermében tartandó választmányi ülésre. Tárgy: A városi népkonyha ügye. A választmány megjelenését kéri. Debreczen, 1904. december 7. Az elnökség.

TÁVIRATOK.

Tiltakozó népgyűlések.

Székesfejérvár, december 8. Az ősi koronázó város ma tartotta tiltakozó népgyűlését, amelyen megjelent a város képviselője, Zichy Jenő gróf, Zichy Aladár gróf, Bartha Miklós, Ugron Gábor, Koller Tivadar és Horváth Gyula képviselők kíséretében. Nagy Ignác dr. megnyitója után beszélt Zichy Jenő, utána Bartha Miklós és Ugron Gábor. Végül elfogadták a tiltakozó határozati javaslatot.

Igló, december 8. Ma reggel érkeztek meg gróf Apponyi Albert, Bánffy Dezső báró, Hammersberg Jenő, Nosz Gyula, Samassa János, Zmeskál Zoltán képviselők kíséretében. A népgyűlésen Nosz Gyula, Bánffy, majd Apponyi beszéltek. A képviselők, az egyesült ellenzék nevében megkoszorúzták a honvédszobrot, ahol a diákság és a polgárság hazafias dalokat énekelt. A szobornál Apponyi gyönyörű beszédet mondott.

Lőcse, november 8. Ma délután Apponyi és Bánffy Iglóról érkeztek meg több képviselő társaságában. A vasutól a bevonulás valóságos diadalmenet volt. A népgyűlésen Nosz, Bánffy és Apponyi beszéltek nagy hatással. Este a társaság tiszteletére disztrakomát rendeztek. A honvédszobrot itt is megkoszorúzták.

Szombathely, december 8. Az egyesült ellenzék mai népgyűlésén részt vettek Saághy Gyula, Günther Antal, Buzáth Ferencz, Eitner Zsigmond, Kovács Pál és Förster Ottó. A népgyűlés után megalakult az egyesült vasvármegyei ellenzéki szövetség. A népgyűlés Széll Kálmán eljárását helyeselte.

Tisza tovább halad.

Budapest, december 8. A 150 tagu szolnoki küldöttség, java része állami tisztviselő, ma délután 4 órakor tisztelgett Tisza Istvánnál, aki az üdvözlésre adott válaszában kijelentette, hogy **minden akadály dacára is tovább fog haladni megkezdett útján** és terét keresztül viszi.

Tisza és a kamarilla.

Budapest, december 8. Nagy fel-tűnést keltett a „Magyarország“ ma esti számának azon hirtelensége, amelyben **Tisza egyik benfentesének** kikotytyantott nyilatkozatáról tesz említést. Az illető, akit a lap nem nevez meg, állítólag a következő nyilatkozatot tette volna:

— *Tisza nem fog lemondani. Előbb mondatja le a kamarilla Ferencz Józsefet. Tisza a királynál is erősebben áll és ha a király nem tartana ki mellette, úgy járna, mint az elődje . . .*

Az egész fővárosban lázas az izgalom. Mindenki találgatja: ki lehet az a lebunkózni való gazember, aki ilyeneket merészel mondani!

Körber a bukás szélén.

Bécs, december 8. Körber állása válságos. Schönburg herceg, a házszabályt módosító indítványt a kormány tudta nélkül adta be, Böhm-Bawerk pénzügyminiszter pedig az indítványt melegen üdvözölte. Beavatott körök a Körber-kormány bukását biztosra veszik.

Politika a vasutnál.

Szabadka, december 8. A városi választásokon két derék vasutast, Kárpáti Rezső hivatalnokot és Brandtner Rezső altisztet is beválasztotta az ellenzék a köztörvényhatósági bizottságba. A választás november 26-án történt és ma már áthelyezte az igazgatóság mind a két derék vasutast az ország másik részébe. A városban óriási a felháborodás.

Az állami tisztviselők.

Budapest, december 8. A mai Magyarországon több állami tisztviselő levelét közli, amelyből kitűnik, hogy a Tisza-kormány az állami tisztviselőkre nagy nyomást gyakorol.

Az orosz-japán háború.

Pétervár, december 8. Elrendelték a második Volga-ezred és a Terok-kozákok mozgósítását.

Malaga, december 8. Az Izumroud orosz cirkáló horgonyt vetett a helyi kikötőben és vizet vett fel a hajóhad számára, mely nyílt tengeren várja.

London, december 8. Az orosz keleti hadsereg főhadiszállásról Senkingen át jelentik tegnapi kelettel: A nehéz tüzérség naponta tüzel a Putilov-dombról és Ling-sinpuból, de Rennekamp tábornok utolsó ütközete óta nem történt összeütközés. Éjjelenként önkéntesek vállalkoznak az ellenséges vonal támadására és japánoktól megszálott házakat robbantanak. Ezek a vállalkozások igen veszedelmesek, de nagyban nyugtalanítják az ellenséget. — Rennekamp tábornok ütközeteiben a japánok számszerint kisebbségben voltak. Az oroszok keveset vesztek, zsákmányoltak sok fegyvert és mintegy 100 japánt fogtak el, kiknek rossz ruházatuk volt és sokat szenvedtek a hidegtől. Az utolsó ütközetekben a japánok szokásuk ellenére számos halottat hagytak a csatatéren. Az orosz hadsereg naponta 200,000 pud élelmiszert fogyaszt, valószínűleg egy hét múlva úgy belesz fagyva a Hunho, hogy át lehet rajta kelní a vonatcsapatoknak.

Tokió, december 8. Port-Arturból jelentik, utólag, hogy a Retvizán fenéig elsüllyedt és jobbra dőlt. Elsüllyedése bizonyos.

A boldogtalan ember története.

— Regény az életből. —

A fővárosi rendőrség táviratot kapott Bukarestből, hogy Schneider Xavér Ferencz miskolci születésű harminczkilenc éves kereskedő tegnap este lakásán kilencz esztendő Antal nevű fiát valószínűleg hirtelen örületes rohamában az ajtókilincse felakasztotta. Szerencsére a házbeliek még idejében levágták a kötélről a fiúcskát, a ki most nagybetegen fekszik a kórházban. Schneider tette elkövetése után megszökött és nagyon valószínű, hogy Budapest felé indult, a hol rokonai laknak.

A szerencsétlen emberen, akit Budapesten kereskedői körök jól ismertek, már régóta észrevették, hogy elmebaj tünetei mutatkoznak rajta és családja különösen kis fiát féltette tőle. Schneider, a ki igen jómodoru ember, tíz évvel ezelőtt nősült meg. Román származásu leányt vett el. Bossu Zsigmond földbirtokos Katalin nevű leányát, akivel Budapesten ismerkedett meg. A házasság háttérére valószínűs regény. Schneider, a ki sokat utazott, Herkulesfürdőre kísérte Bossuékát. Utközben — a lapok annak idején irtak róla — Bossu egy elbocsátott szolgája a vonaton forgópisztolyból rálőtt gazdájára. Talán még meg is öli, ha véletlenül Schneider az első lövés után saját alete koczkázatásával rá nem veti magát a merénylőre, a ki aztán lefegyverzett. A család mint az apa megmentőjét ünnepelte Schneidert, a szép Katalin pedig a hálán kívül szerelmet is érzett iránta és ezt be is vallotta neki. Így történt aztán, hogy a szép román leány, daczára annak, hogy már másnak a menyasszonya volt, felbontotta ezt az eljegyzést és Schneider felesége lett.

Schneidernek nem volt állandó üzlete. Főként nagy üzletek lebonyolításával és kereskedői hitel nyújtásával foglalkozott. Közvetlenül házassága után ifju neje kívánságára Bukarestbe utazott, ahol boldogan élt mindaddig, míg rá nem jött, hogy neje esztendő óta megcsalja.

Az asszony ugyanis, a ki bátor magaviseletéért szerette meg Schneidert, évek múlva kiábrándult férjéből és szerelmi viszonyt kezdett korábbi vőlegényével, aki nem tudta elfelejteni és folyton a sarkában volt. Mikor a megcsalt férj rájött, hogy a felesége szeretőt tart, persze szenvedélyes szemrehányásokat tett az asszonynak. A szép Katalin tagadta a viszonyt, de a mikor az ura néhány napra elutazott, megszökött a szeretőjével. Schneider megtudta, hogy Budapestre szökött. Felkutatta az asszonyt, a ki kedvesével Budán egy szállodában lakott. A szállodában nagy botrányt csinált, a miért a rendőrség is beleavatkozott ügyébe. Az asszony, hogy a további botrányokat kikerülje, elutazott Bécsbe és onnan még tovább, valami ismeretlen helyre.

Azóta Schneider teljesen megváltozott. Elhanyagolta üzletét, nem törődött semmivel. Magaviselete feltűnt ismerőseinek és rá akarták bírni, hogy szanatóriumba menjen. Schneider állandóan két forgópisztolyt hordott magánál és azzal fenyegetődött, hogy ha rátalál, megöli az asszonyt, megöli a kedvesét és gyermekét és megöli magát is. Schneidernek van Budapesten egy mostoha fivére, a ki aggódva bátyja lelki állapotán, lépéseket is tett, hogy Schneider kis fiát vegyék el az

apjától, akinek élete nincsen biztonságban. Mész előtt döntés történt volna, bekövetkezett a gyilkossági kísérlet Bukarestben és a szegény gyermek majdnem áldozata lett atyja örületének.

A rendőrség most keresi a boldogtalan embert. Lehet, hogy Budapest utcáin csatangol boros lelkével.

Törvénykezés.

— Deczember 8. —

Halálos ítélet előtt.

[Látogatás a halálraítélteknel.]

Budapestről írják: A tegnapi halálra ítélt három bestia: özvegy Borgovicsné, Hegedüs Borbála és Huszka András a mai éjszakát még a törvényszéki palota épületében töltötték. Aludni azonban csöppet sem aludtak, a czella előtt járkáló őr fuldokló zokogásukat hallotta.

Éjszaka egy óra felé az őr észrevette, hogy Borgovicsné zárkájából nem hallatszik semmiféle zaj. Benézett a kis ablakon és látta, hogy az asszony kinyújtózva fekszik az ágy előtt. A haja ki volt bontva és hab kezdett gyülni a szája szélén.

Az őr azonnal jelentette a dolgot a gondnoknak, aki telefonon kérte a mentőket, hogy jöjjenek az asszony segítségére. A mentők gyalogszerrel mentek át az épületükből az ügyészre és mindenféle erős, izgató szerrel magához térítették Borgovicsnét, aki mikor kinyitotta a szeméit, sikoltozni kezdett:

— Juj, végem van, visznek akasztani!

A mentőorvos megállapította, hogy az asszony epileptikus és tanácsolta, hogy rabkórházba szállítsák. Ebben az ügyben ma délután dönt a törvényszék.

Huszka Andrásné szül. Hegedüs Borbála sokkal nyugodtabban viselkedik. Reggel felé felhagyott a sirással és nyugodt, megtört hangon ezeket mondta az őrnek:

— Gonosz voltam mindig, az apám megjövendölte, hogy akasztófán pusztulok el.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Árvay Gézát, a debreczeni ítélőtáblához berendelt bírósági jegyzőt a szilágycsehi járásbírósághoz albiróvá kinevezte.

Börtönvizsgálat. A minden évben szokásos börtön vizsgálatot 16-án délelőtt 9 órakor tartják meg.

REGÉNY-CSARNOK.**Rablótanya a rengetegben.**

[Regény.]

(Orosz eredetiből.)

— Valóban nem is tudom kifejezni, hogy mit gondoljak a férjem eltűnéséről. Az is meglehet, hogy Boris valahol betegágyon esett és most még csak hiradásra is képtelen; hisz Oroszországban még számos olyan vidék van, a hová többnapos járásra fekszik a legközelebbi vasuti és táviró állomás. És inkább ezt a véletlen szerencsétlenséget szeretném magamnak bebo-

szélni; me-
lata is oly-
egészen vi-

A rec-
Paulovna é-
dakolódzot-

— M-
tárja fel, h-
donságok j-
gyon fere; ;
segíthet, h-

dolgokról i-
Paulo-

czegre.

— N-
Fedor-

séggel foly-

— A-
délyeit érte

razgatott?

— M-
megbirt a

— H-

a kegyed f-

értem, szív-

ban? Talá-

közönyös?

— D-

A he-

— M-

nek, hogy

nek nincse-

vesztésre s-

kérem, hog-

de őszinté-

Paulo-

összeszerit-

A he-

désre a vá-

— T-

könnyüvére-

sem! Majd

kat. És mo-

leg, menny-

tűnés napi-

— F-

Előbb az t-

De ugy le-

tájékozódh-

A re-

— A-

heinek bi-

závetőlege-

évek ered-

ferje az i-

összegekke-

— E-

venezár ru-

— A-

a tavalyna-

— N-

telre száma-

— T-

rubelben.

ban a vide-

kevesebb c-

Mets-

minden sz-

Paulo-

— F-

kosság?!

Most

czegi rend-

Felredöbta-

állott.

— F-

dom, hogy

kegyed fér-

Paulo-

— F-

szörnyűsé-

— N-

déktalanul

Oroszorszá-

lyegni. Ma

san csapd-

megis osz-

szélni; mert a bűnténynek még a gondolata is olyan rettenetes előttem, hogy attól egészen visszarettentem.

A rendőrfőnököt nem indította meg a Paulovna érzékenykedése sem. Hidegen tudakolódzott tovább.

— Most pedig, kérem asszony, őszintén tárja fel, hogy férjét leginkább miféle tulajdonságok jellemezték. Minden kiméletet tegyen férre; mert a rendőrség csak akkor segíthet, ha még a legkicsinyesebbnek tetsző dolgokról is tájékoztatva van.

Paulovna zavartalan tekintett a hercegre.

— Nem értem főméltóságodat! . . .

Fedorovics herceg változatlan kiméletséggel folytatta:

— A Boris Jarosin esetleges szenvedélyeit értem! Például talán szívesen poharazgatót?

— Mindig csak annyit ivott, amennyit megbirt a szervezete.

— Hát ezzel rendben vagyunk. De mint a kegyed fivérének hivatkozott leveléből kiértem, szívesen mu'atozott a vig társaságokban? Talán ilyenkor a nők iránt sem volt közönyös?

— De . . . kérem Kegyelmes Uram!

A herceg fagyosan vágta vissza:

— Már az előbb megmondtam kegyednek, hogy ilyen esetben semmiféle kiméletnek nincs helye; mert az csak megtévesztésre szolgálhat. Azért tehát ismételtelen kérem, hogy nyilatkozzon erre a kérdésre is, de őszintén.

Paulovna lesütötte a szemét és ajkát összeszorítva halgatott.

A herceg maga jelentette ki a kérdésre a választ.

— Tehát Boris Jarosin mégis kissé könnyűvéru volt . . . Nem lényegtelen ez sem! Majd erre is kiterjesztjük a kutatásunkat. És most még egyet kérdek, hozzátétőleg, mennyi pénz lehetett a férjénél az eltűnés napján?

— Most ezt sem mondhatom meg. Előbb az üzleti könyveinket kell tekinteni. De úgy lehet, hogy teljesen ezekből sem tájékozódhatunk.

A rendőrfőnök közbevágott:

— Az sokáig tartana és még sem lehetnének biztosak. Elég, ha kegyed egy hozzátétőleges összeget is nevez meg, az utolsó évek eredményét fogadván el alapul; hogy férje az ilyen utazásai alkalmával milyen összegekkel szokott hazatérni?

— Egyszer hatvanezer, mászor negyvenezer rubelt is hozott magával.

— Az idej üzletév jobb vagy rosszabb a tavalyinál?

— Nem! Körülbelül ugyanolyan bevételre számíthatunk.

— Tehát állapodjunk meg ötvenezer rubelben. Már ez is egész vagyon! Azonban a vidéki pusztaságoknak a betyárjai már kevesebb érdeket is gyilkoltak embert.

Metsző élesen és fagyosan hangzott minden szava.

Paulovna riadtan ugrott fel a székről.

— Hogy mondta a herceg? Gyilkosság?

— Most ez a szoborszerű lény, a hercegi rendőrfőnök is meglevenedni látszott. Félredobta az aranyhüvelyes irónját és felállt.

— Paulovna Jarosin, igenis kimondom, hogy az én meggyőződésem szerint a kegyed férje ma már többé nem él . . .

Paulovna remegve tudakolta:

— Hát talán már hír is érkezett ezen szörnyűségről?

— Nem, ó, nem! Az esetben haladéktalanul értesítettem volna. Két hétig Oroszországban sem lehet nyomtalanul tévelygni. Más az eset. Boris Jarosin bizonyosan csapdába esett és a gyilkosok már rég megis osztottak a pénzén.

[Folytatás.]

Terménytőzsde.

Sevarecz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.]

Budapest, 1904. december 8.

Ünnep miatt ma a tőzsde zárva maradt. Newyork és Chicago buzában az összes terminusokra 2 cents, tengerire fél cents olcsóbb árfolyamokat je' lentenek.

Szerkesztői üzenetek.

A Csokonai-ünnep rendezőség elnökségének. A helyilapokból közreadott tudósításból ámulva-bámulva olvastam, hogy a Kardos Albert ur elnöklete alatt kiküldött egyik albizottságba az ugynevezett sajtó bizottságba kegyeskedtek — tagul — kinevezni. Kissé, még itt Debreczeában is, különösnek találom, hogy az embert a megkérdése nélkül, bár még amolyan ártatlan bizottságba is kinevezzessék. Szerintem ennél még az a debreczeni szokás is helyesebb és elfogadhatóbb, amely a sajtó embereit következetesen mellőzi; mert akkor legalább nem elegeykedhetik az ember kedve ellen való társaságba és nem kerül olyan kellemetlen helyzetbe, mint most én, midőn kénytelen vagyok a bizalmat visszautasítani. Én ugyanis Debreczenben semmiféle sajtóbizottságba nem vagyok kapható, másrészt meg az uraknak, akik annyira sem veszik komolyan a dolgot, hogy legalább megkérdézzék az embert, én reám ugy sincsen szükségök; csak az újságra, amelyben — sajtóbizottsági lovaggyá ütésemmel is — a legnagyobb készséggel közlöm le minden az ünnepre vonatkozó értesítéseiket.

Valódi vizmentes

Székelv vadászkatók

darabja **32** korona.

Egyedül

Frank Rezső

Debreczen legnagyobb

férfi-, fiu- és gyermekruha

áruházában

a „Bika“ szálloda mellett készülnek és árusítatnak.

Táncziskola megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy folyó december hó 13-án, kedden a

11-ik polgári colont

megnyitom.

Tanidők kedd, csütörtök és szombati napokon 6 órától 8-ig. Továbbá a bál szezón közeledtével magán tánczleczkéket is adok s külön boston órákat is.

Beiratásokat elfogadok mindennap lakásomon d. e. 8 órától 10-ig és este a táncziskola helyiségében.

Lakás és tánczterem: Csapó-utca 17., „Korona“ című tánczterem.

Maradok tisztelettel

Schaf János

táncztanító.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utócai cégénél
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megkezdődött

A Karácsonyi vásár.

Minőségben kifogástalan jó áruk kerülnek eladásra

leszállított árak mellett.

Filoxéra mentes

Delaware

rózsa szőlő-vessző

100 drb 6 koronával

Eladó.

Amerikai alanyra zölden oltott termő tőkéről szedett nemes galy. — Széchenyi-utca 25, I. emelet.

A

Karácsonyi Vásár

női divatkelme áruházunkban megkezdődött.

SZABÓ LAJOS FIAI

cégnél

DEBRECZEN, Rózsa-tér.

Leszállított árban

női divatkelmek, Gyapju-flanellek, Mosó velezek.

Az 1895. évi Cairói s az 1896. évi Londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevél s arany éremmel kitüntetve s orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kóródákban kitűnő sikerrel használt külszer

Reuma-szesz és Erő-Fluid

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m. köszvény, cauz, reuma, ischiás, asthma, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri be-dérzésüléssel a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: Török József u. gyógyszer-tárában, Király-utca 12. és dr. Egger A. ur gyógyszer-tárában, Váci-körút 17. szám. — Ugyazintén a főváros s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 12. szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Debreczenben: Mihalovits Jenő, Dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla és Szilov Ferencz gyógyszerészeknél

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, szontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

16 forinttól feljebb készítenek finom gyapju szöveteimből divatos férfi öltönyöket vagy téli kabátokat. Mintákkal kívánatra házhoz megyek. Klein Adolf angol uri szabó és Drezdai akadémiában végzett szabász üzlet Piacz-utca 66.

50 hectoliter 1880. 1885. és 1886 os igen nehéz diószegi bakator 35 frtjával, kisebb részletekben is eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Rendkívül olcsón lehet alkalmas Karácsonyi ajándékokat vásárolni a Schwartz-féle pipa metsző és fényképező cikkek üzletben a városházával szemben.

Fa-kofferek, kézi táskák, katonaládák a legolcsóbb árban kaphatók Miklós-utca 22. szám.

Csinosan butorozott külön bejáratu szoba azonnal kiadó. Széchenyi-utca 27.

Jó házilag készített borecet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Helyi ösmeretséggel bíró egyén Hay Károly faraktárába ügynöknek kerestetik. Kereskedősegéd előnyben részesül.

Rőfős és divatáru segéd azonnali belépésre állást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó ház. Hadházi-ut 5. sz. Csapó-utca végén boltnak, kocsmának igen alkalmas hely. 10 évig adómentes, igen kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Botos rendőrügynöknél a vasutnál,

Nyugalmazott uriember állandó irodai alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Czime a kiadóhivatalban.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchenyi-utca 27. sz.

Áruszállításra kis, könnyebb kizikocsi kerestetik. Czim a kiadóhivatalba.

Egy szép írásu fiatal leány irodai alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Magyarul akarok tanulni. Szász ifju ember vagyok, a ki a nagyszabeni gymnasium elvégzése után két évet töltöttem a lipesei főiskolán. Most tértem haza és szeretném magamat a magyar nyelvben tökéletesíteni, evégből Debreczenben vagy a környékbeli uri családnál 3-4 hónapot óhajtának tölteni, akként, hogy a CSA'AD gyermekeit német nyelvre oktattam. Czimemet e lap szerkesztősége adja meg az érdeklődőknek.

1000 darab levélboríték, tetszés szerinti cégnyomással 2 forintért megrendelhető Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz u. 47. Telefon 18.

Árjegyzéket kívánatra ingyen. — Uj töltésű villamos zseblámpák érkeztek. — **Debreczeni első elektrotechnikai vállalat** távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállás-mérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Üzleti könyvek félárban kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz utca 49.

Elegáns

Kétsoros

kék Sacco-öltöny!!

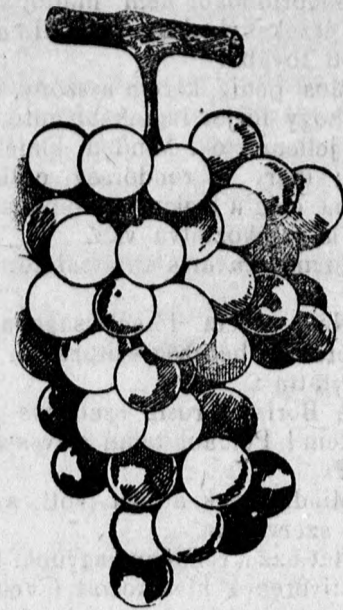
tiszta gyapju kelme legfinomabb cheviot selyem tükörrel K 40. Fekete finomlastique férfi Télikabát K 38.

Koch Testvérek

Debreczen
Piacz-utca 51. sz. (Csanak-ház.)
ÁRJEYZÉK INGYEN.
Telefon 384.

„Milleniumtelep“ Nagyósz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb rak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki **ingyen** kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Nincs többé szobafüst!!!

Minden kéményt megjavít a

John-féle szab. kéménytoldó

füst és szelelést szabályozó készülék.

220.000 drb. használatban. — Meggátolja a füstszaklatásokat, eltávolítja az árnyékszék büzt, növeli a kémény huzatát.

Leszállított olcsó áron kapható

Lukács Vilmosnál Debreczen, Hatvan-u. 5.

cement-, burkolati-, Eternit Aszbest-pala és mindennemű tetőfedési vállalat.

Eddig felülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi tisztított

DORSCH májolaj

törvényszékileg védett sárga csomagolásban üvegje 2 kor., fehér csomagolásban üvegje 3 kor.

Maager Vilmostól BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama esetknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen mell- és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Kapható az osztr. magy. monarchia legtöbb gyógyszerárában és gyógyszeráru kereskedésében.

Főraktár és főelárusítás az osztr. magyar monarchia részére:

MAAGER VILMOS BÉCS,
III/3., Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg tiltatnak.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal [vörös s fekete nyomás sárga papíron] van elzárva.

